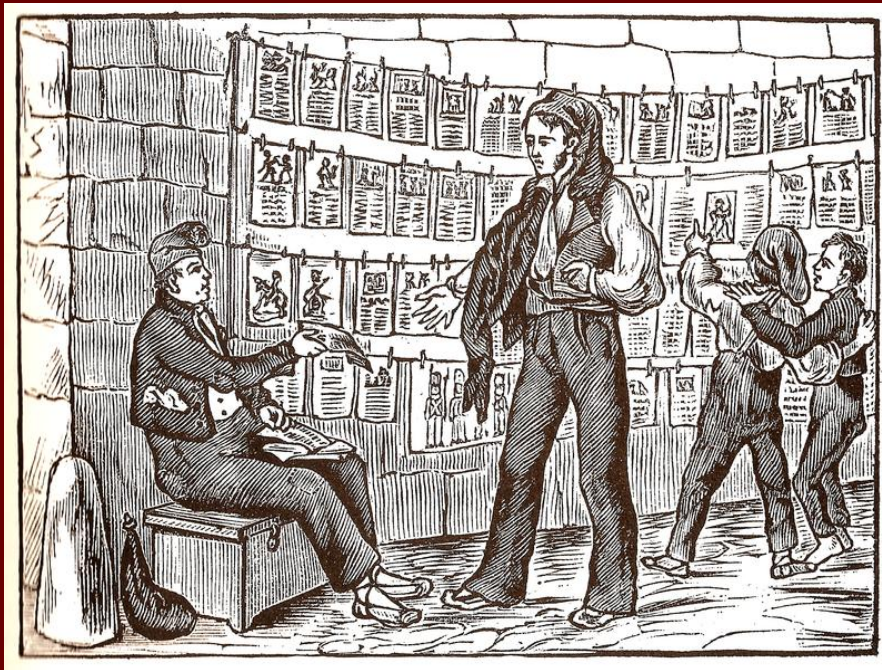

LA LITERATURA DE CANYA I CORDELL

La literatura de canya i cordell designa un conjunt d'impresos populars -coneguts com a plec solts- que van circular àmpliament a Espanya entre els segles XVI i XIX. El seu nom prové de la forma en què s'exhibien: penjats de cordes en mercats i places per a facilitar la seua venda.

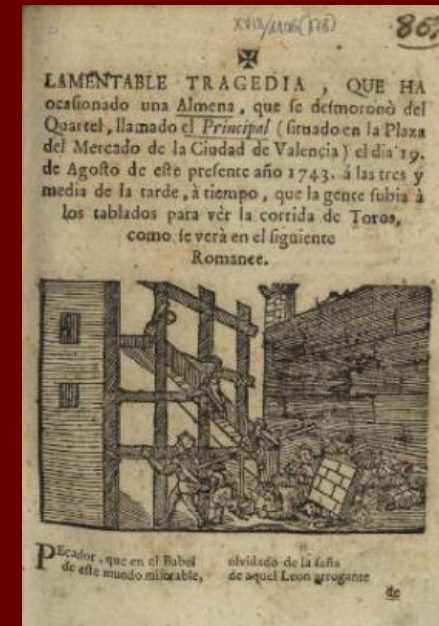
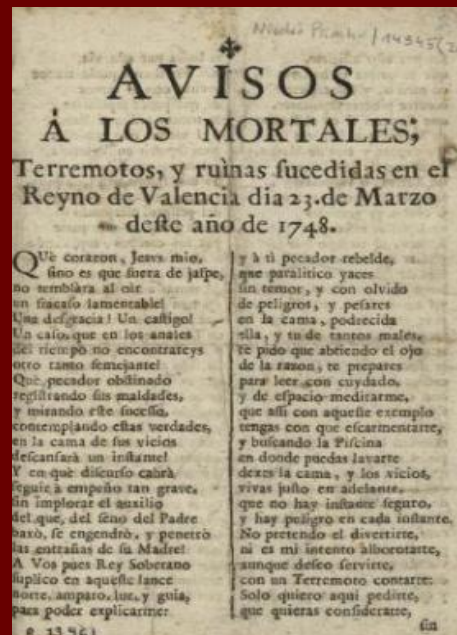
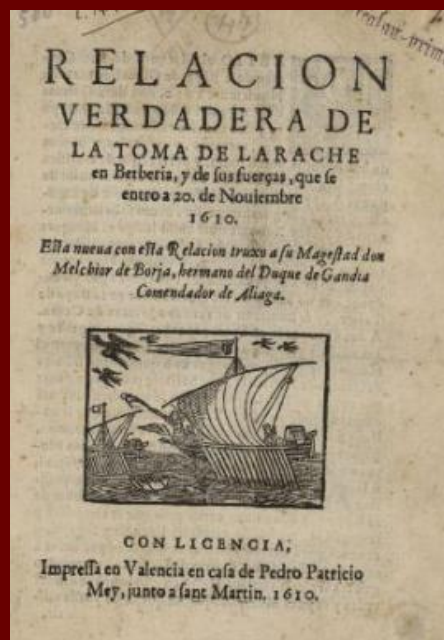
Gravat anònim que mostra plec en un cordell (cap a 1850)

Font: AMADES, Joan. *Històries i llegendes de Barcelona*. Barcelona: Edicions 62, 1984

Estos textos, generalment breus i de baix cost, combinaven versos narratius, llenguatge accessible i il·lustracions xilogràfiques, la qual cosa els feia atractius per a un públic ampli, incloent-hi sectors amb escassa alfabetització.

De fet, es tracta d'una literatura estretament vinculada a la tradició oral, ja que molts d'estos textos eren llegits o cantats en públic, la qual cosa ampliava el seu abast més enllà dels lectors alfabetitzats.

La literatura de canya i cordell va exercir múltiples usos en la societat preindustrial, la qual cosa explica la seua enorme difusió entre els segles XVI i XIX. Lluny de ser un mer entreteniment, estos plecs solts funcionaven com un autèntic mitjà de comunicació popular. Informaven sobre esdeveniments recents -crims, execucions, catàstrofes o guerres- i, en molts casos, constituïen una de les principals vies d'accés a l'actualitat per a amplis sectors de la població. Com va assenyalar Julio Caro Baroja, estos impresos actuaven com “*un mitjà de comunicació de masses primitiu*”, combinant informació, espectacle i transmissió de valors.

Font: BVNP. Biblioteca Nicolau Primitiu

27
XVIII
F-391

BREVE , Y CURIOSO ROMANCE , EN QUE SE refieren las calidades , y circunstancias de un Pescado , que el día 2. de Abril de este año 1761. falió en la Playa , que està entre Gandia , y Denia en el Reyno de Valencia del Cid , junto al parage , que llaman el Molinell. Compuesto por un Devoto de la Concepcion , que à la fazon estava en Denia.

LA Concepcion de MARIA, que es la mas bella Azucena, Aurora del mejor dia, y de los Mares Estrella, me dè su auxilio, y tu gracia para salir de esta empresa, en que referir pretendo,

que del Neptuno à la fuerza, en monumentos de espuma, en la Playa más serena, recreandose, y vatiendo con horrores la delçyta: En el Mar Mediterraneo, tabla de cristales terça,

BVNP. Fons Carreres

LA BATALLA NAVAL.

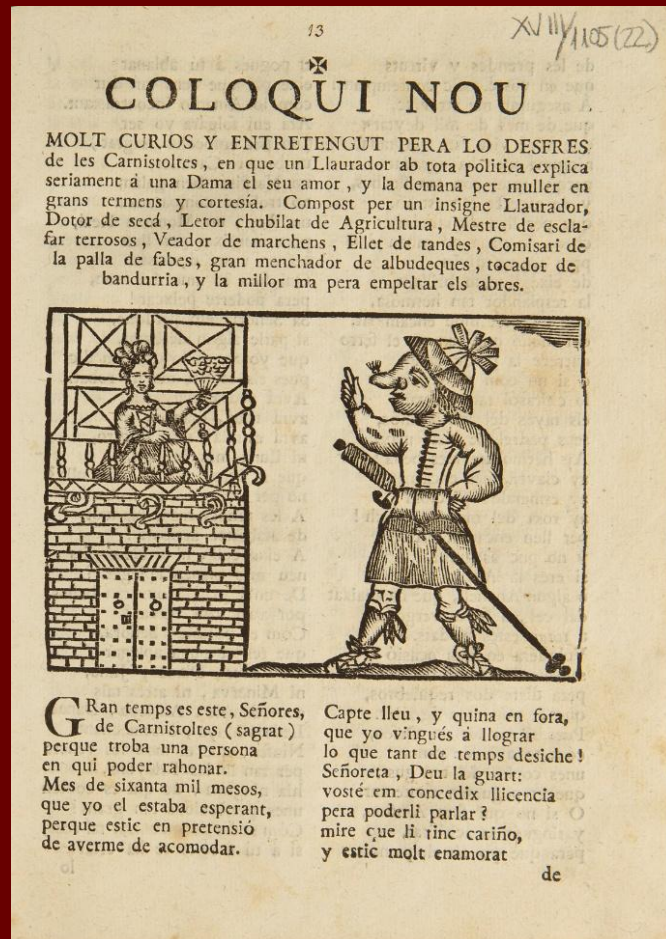
TRES ROMANCES

EN LA MEMORABLE Y TRIUNFANTE VICTORIA que tuvieron las Armas de la Católica Liga, comandadas por el Señor Don Juan de Austria, contra la Armada Turquesca, en el Golfo de Lepanto, à siete de Octubre del año de mil quinientos setenta y uno.

Compuesto por Antonio de la Pez, &c.

DE Sicilia con poder la Armada Real partia con lindo acuerdo, y concierto: Don Juan de Austria la regia, magnanimo y valeroso, Príncipe de gran valia, hermano del Rey de España, que por General lo envia. Doscientas y onze Galeras eran todas de la Liga, y veinte y seis Naves gruesas; seis Galeazas havia, y veinte y cinco Navios de provisiones traia; quarenta y cinco Fragatas iban con gente lucida: Duques, Condes y Marqueses llevaba en su compañia,

BVNP. Biblioteca Nicolau Primitiu

La Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu posseïx una de les col·leccions de literatura de canya i cordell més importants d'Espanya. Constituïda per quasi 2.000 exemplars, hi ha testimoniatge d'esta mena d'obres en nombroses donacions i llegats, especialment en les d'aquells que van prestar especial atenció a les manifestacions populars com Nicolau Primitiu Gómez Serrano, Ricard Blasco, Manuel Bas Carbonell o Salvador Carreres Zacarés.

Entre els seus autors, trobem figures com Carles Ros o Francisco de Quevedo. Entre els impressors, hem de destacar a Agustí Laborda, Cosme Granja o la família Orga.

Obra atribuïda a Carles Ros

València: Agustí Laborda, ca. 1760

Font: Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

POT CONÉIXER MÉS SOBRE LA NOSTRA COL·LECCIÓ DE LITERATURA DE CANYA I CORDELL
MITJANÇANT ESTA GUIA DE RECURSOS:

[ENLLAÇ](#)